

„Mamica, mamica!“



Pod nizkim hribom koncem vasi stoji lesena, polrazpala kočica. Slamnata streha je pokrita z debelim snegom, od kapa visijo dolge ledene sveče. Siv dim se lahko dviga iz dimnika, da ga komaj opaziš sredi belega snega.

Ozka snežena gaz vodi pred hišna vrata, ki so že razjedena od črvov. Trije beli križci so s kredo zaznamovani na njih... Malo od vrat na desno čivka jatica vednolačnih vrabcev, ki brskajo po belem snegu, da se ti zasmilijo v srcu in jim vržeš krušnih drobtin, ako nimaš prosenih zrn pri sebi...

Stopimo v kočico! Odrastel človek bi se moral ob vratih pripogniti, tako so nizka. Veža, v katero smo ravnokar stopili, ima kamenit tlak, le posredi je položena črviva deska. Belkast dim se kadi po veži in le počasi odhaja skozi ozko odprtino v dimnik. Človek bi mislil: ubogi ljudje!...

Isto je v sobi, ali, kot pravijo vaščani, v izbi. Ob peči, majhni, štiro-oglati, stoji lesen stolec. Ena noga mu je že odlomljena, in namesto nje so postavljene štiri opeke.

Mizice v izbi sploh ni, namesto postelje pa leži v kotu kup slame in nekaj obleke na nji. Po izbi se širi čuden vzduh, kakor po trohnobi...

Na polomljenem stolcu poleg peči sedi osemleten deček — Mihec. Topo zre skozi okno, majhno, da komaj porineš glavo skozi. Solze mu polze neprestano po umazanih licih, in časih se začuje pridušen jok. Potem pa Mihec zajoka glasno in stopi v vežo, pa vrže par polenčkov na ogenjček v peči. Zopet se vrne in milo zaječi: Mamica, mamica! — — —

Bilo je pred par dnevi... Oj, takrat je imel Mihec še mamico, svojo zlato mamico. Zgodaj je vstala tisto jutro, kajti mrzlo je bilo ondi na slamici, kjer je spala s svojim Mihcem. Mrzlo je bilo, zelo mrzlo, in je šla zakurit v peč. Pa je bilo tako malo drv, komaj toliko, da skuha zajtrk. Zunaj pa je bil hud mraz, še hujši kot v izbi. Sneg je zamrznil do dna, in smreke so pokale po hribu za kočico.

Pristavila je mati lonček krompirja k ognju ter poklicala Mihca, da bo kuril. Sama je pa odšla v hrib nabirat drva...

Mihec je polagal drvca na ogenj, da je prasketalo v peči in se je širila prijetna in božajoča toplota kroginkrog. Mamica ga je naučila, kakó si lahko skuha krompirja, kadar nje ni doma. Povedala mu je večkrat, da mora varčevati z drvi in paziti, da se kaj ne užge. Tako se je Mihec polagoma naučil, in mamica je šla brez skrbi lahko od doma.

Tudi tedaj je Mihec sam kuhal krompir in se hkrati grel ob praske-tajočem ognju. Pa bilo mu je tako tesno pri srcu in tako dolgčas. Skoro bi bil jokal...

Krompir si je skuhal. Potegnil ga je od ognja in ga postavil v peči v kot, da ostane gorak, dokler ne pride mamica. Potem bosta jedla skupaj.

Spravil je drva, kar jih je še ostalo, pod ognjišče, in šel sedet na stolec ob peči. Pa bilo mu je, da bi bil jokal cel dan. Mamice tako dolgo ni bilo s hriba, peč se je jela že hladiti. Lačen je bil bolj in bolj, a da bi bil jedel sam brez mamice, tega mu ni dalo srce. In tako je čakal lačen eno uro, dve, pa mamice le ni bilo...

Naposled ga je lakota vendarle premagala. Vzel je iz lončka štiri krompirje, druge pa pustil za mamico. V žrjavico je zagrebel lonček, da bi ostali krompirji za mamico še gorki, in zopet se je vsedel na stolček ob peči, zopet so mu pripolzele solze v oči. Čakal je in ihtel, milo ihtel...

„Mamica, mamica!“

Ali mamice ni bilo in ni bilo. Saj so vedno prišli tako kmalu, ker so se bali za svojega Mihca, a danes jih tako dolgo ni bilo. Ah, tako dolgo ne!

Kje so neki ostali? Morda so prišli divji roparji z velikimi gorjačami in brušenimi noži za pasom, pa so jih odpeljali daleč v gore, v tiste črne brloge, kamor sonce ne posije leto in dan. Mihec se je tresel ob tej misli.

Morda pa je pritulil gladen volk in jih raztrgal z ostrimi zobmi? Morda se je priplazil medved-kosmatinec iz zimskega brloga ter jih objel s koščeniimi tacami, kakor se bere v šolskih knjigah...

„Mamica, mamica!“ je zaihtel Mihec s pretresljivim glasom in potem je jokal še dolgo, dolgo...

Zimski veter je zatulil okrog kočice, in vrata so zaškripala od silnega piša. Mihec se je zdrznil, skočil pokonci, planil v vežo — — — mamice ni bilo!

„Ah, mamica, kje si? Mamica!“ ... In mamice ni bilo...

Zopet je sedel na stolček pri peči in jokal strahu. Prišlo mu je na um, da bi šel mamico iskat, gor na hrib. Ali kaj? Sneg je tako debel, mraz tako silen, kam naj gre? O, ko bi bila pomlad! Potem bi šel iskat mamico, če bi bilo treba, na konec sveta. Ali sedaj ne more in ne more...

Zopet mu je vzplamtela ona velika bol v srcu, in ona neodoljiva želja, da bi šel iskat mamico. In zopet je zaplakal, da je odmevalo po kočici, vmes pa so plavali obupni klici: „Mamica, mamica!“ ...

Na vasi je odzvonilo poldne... Svečano, skoraj veselo so plavali glasni glasovi od hiše do hiše, od kočice do kočice ter vabili ljudi k pobožni molitvi. Tudi do kočice pod hribom so priplavali, skozi majčkena okenca so prihiteli v izbo in doneli svečano, skoraj veselo.

Mihec se je zganil. Vstal je, sklenil drobni ročici k molitvi — pa ni mogel. Bridko je zaihtel zopet in zopet ter klical: „Mamica, mamica!“

Na vasi je odzvonilo poldne, ali mamice ni bilo in ni bilo...

Nekje je pala suha veja na mrzli sneg, ki je zaškripal pod težo. Bilo je čuti kakor človeška stopinja...

Mihec je skočil k oknu, gledal nazaj proti hribu... mamice ni bilo!

Sedel je na tla ob kupu slame, zakril obraz v krpe, ki so ležale ondi, in ihtel...

„Mamica, mamica!“ —

Zunaj je bil žalosten dan, vse je bilo tiho v vasi, le pes je zalajal časih ob oglu hiše, potem pa zopet umolknil. Síve megle so se vlačile po nebu, žalostno in počasi, le tupatam je padla bela snežinka z zelene smrekove veje. Nenavaden mraz je silil skozi vsako špranjo in nezadelano luknjico v hišo.

Tudi Mihcu je postajalo boljinbolj mrzlo. Ali on ni čutil trpkega mraza, čutil je le veliko bol v duši. Nehal je ihteti, obrisal si je solze raz lica in je zrl topo, kot v nemem obupu, skozi okno, vun na sneženo pokrajino. Vsak najmanjši nemir ga je stresnil. Skočil je pokonci, poslušal dolgo — pa se zopet vsedel na stolček...

„Mamica, mamica!“ — —

Solnce se je že nagibalo k zatonu. Krasno se je blestel sneg po gorah, ki so bile posejane s tisočnimi biseri, vrhovi visokih gorâ so se videli kot krone na glavah kraljevih...

Mihcu ni bilo več vztrpeti v veliki boli, ki je težila njegovo mlado dušo. Jokati ni mogel več... Obul si je razdrapane škornje, ki mu jih je podaril kmet v vasi, zavil se je v luknjičasto suknjico in je stopil gologlav izpred kočice. Milo je zopet viknil, videč debel sneg pred nogami, pa je stekel po ozki gazi v vas.

Od hiše do hiše je hodil ter povpraševal po mamici, po svoji zlati mamici. Ali nikjer je ni bilo, in nikoder niso vedeli, kje je.

„Prosil bom, za božjo voljo bom prosil ljudi, da grejo iskat mamico. Ah, morda jih je raztrgal volk, morda so jih odvedli divji roparji?...

Mihcu je šel dalje po vasi z objokanimi očmi, bledimi lici in premrzlimi rokami in je prosil, naj grejo iskat mamico. Ljudi v vasi je pričelo skrbeti, kje je stara kočarica, in res so odšli štirje korenjaki v hrib, dasi je pritiskal silen mraz. Mihcu je pa odšel domov v polrazpalo leseno kočico pod hribom in je čakal nestrpnost. Ena minuta se mu je zdela kakor dolga ura, ena ura kot cela večnost. Preteklo pa je že več kot večnost... Ali vaščanov z mamico le še ni bilo s hriba in ni bilo.

Mihcu se je zavil v mamičino krilo, pa je stopil iz kočice in je gledal proti hribu. Zadnji solnčni prameni so se še utrinjali na sinjem obzorju; kralj neba se je poslavljajal od zemlje, voščil ji „lahko noč“, in je šel spet v svoj kristalni grad za visokimi gorami...

Mihcu je zrl nepremično v hrib, ceptal z nogami, ker ga je zeblo v noge, in je čakal nestrpnost...

Med jelkami v hribu zaškriplje sneg, in kmalu se začuje pogovor vaščanov, ki so šli iskat kočarico, Mihčevo mamico. Mihcu jim steče nasproti, kar po snegu, ki se mu je pa udiral skoro do pasa.

Kako se je prestrašil! Štirje korenjaki so se prikazali izpod visokih smrek, na ramah so nesli nosilnico, ki so jo naredili iz smrekovih vej, na nosilnici pa je ležala kočarica — njegova mamica.

„Mamica, mamica!“ je viknil Mihcu s silnim plačem, da je donelo v gore in se razlegalo daleč naokrog. Kot v omotici je planil k nosačem, da

